

Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi

Dergi Web sayfası: <http://dergipark.gov.tr/adea>

ISSN 2651 – 5067

FARKLI DİNLEME MEKÂNLARININ DİNLEDİĞİNİ ANLAMAYA ETKİSİ*

THE EFFECT OF DIFFERENT LISTENING SPACES ON LISTENING UNDERSTANDING

Pelin ÖZDEMİR*

Selcen ÇİFCİ**

*MEB, Öğretmen, pelinoz64@gmail.com , ORCID: 0000-0001- 2345-6789

** Doç. Dr. Uşak Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, selcen.cifci@usak.edu.tr
ORCID: 0000-0001- 2345-6789

Referans: Özdemir, P., Çifci, S. (2023). Farklı Dinleme Mekânlarının Dinlediğini Anlamaya Etkisi. *Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 1-26.

Gönderilme Tarihi: 23.03.2023

Kabul Tarihi :31.05.2023

Özet: Bu çalışmanın amacı, farklı dinleme mekânlarının dinlediğini anlamaya etkisini incelemektir. Çalışmanın yöntemi deneysel desenlerden biri olan “Tek Gruplu Ön Test -Son Test Zayıf Deneysel Desen” dir. Çalışma 2021-2022 eğitim öğretim yılında Uşak il merkezinde bulunan bir devlet okulunda öğrenim görmekte olan 10 sekizinci sınıf öğrencisiyle gerçekleştirilmiştir. Çalışma süreci başlamadan önce “Atatürk, tiyatro, at, müze, kütüphane ve dokuma” olmak üzere altı farklı tema belirlenmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak belirlenen temalarla ilişkili öyküleyici metinler ve metin altı sorularının yer aldığı çalışma kâğıtları kullanılmıştır. Belirlenen öyküleyici metinlerden yola çıkılarak uzman görüşü alınıp metin altı soruları hazırlanmıştır. Belirlenen metinlerle sınıf içinde günde bir ders saati olmak üzere iki haftalık süreçte dinleme çalışması yapılmıştır. Atatürk Kültür Merkezi, Uşak Atlı

* Bu çalışma Doç. Dr. Selcen Çifci danışmanlığında, Pelin Özdemir tarafından hazırlanan “Farklı Dinleme Mekânlarının Dinlediğini Anlamaya Etkisi” başlıklı yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

Rehabilitasyon Merkezi, Uşak Arkeoloji Müzesi, Uşak İskender Pala İl Halk Kütüphanesi, Atatürk Evi ve Dokur Evi olmak üzere temalarla ilişkili altı farklı mekânda da iki haftalık süreçte dinleme çalışmaları yapılmıştır. Çalışma süreci altı haftada tamamlanmıştır. Sınıf içinde yapılan dinleme çalışmalarından elde edilen puanlarla farklı mekânlarda yapılan dinleme çalışmalarından elde edilen puanlar karşılaştırılmış ve yüzdeler farkına bakılmıştır. Verilerin anlamlılık değeri için SPSS 28.0 kullanılmıştır. Beş temadan elde edilen veriler anlamlı sonuçlanmıştır ($p < 0.05$). Tiyatro temasından anlamlı veri elde edilememiştir ($p > 0.05$). Altı farklı temanın belirlendiği ortamlarda yapılan dinleme çalışmalarının beşinde anlamlı bir fark elde edilirken bir çalışmada anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir. Elde edilen verilere göre; çalışma grubundaki öğrencileri en fazla etkileyen ortamın Atatürk Evi olduğu, en az etkileyen ortamın ise tiyatro olduğu görülmüştür. Çalışmanın bütününe bakıldığında sınıf içinde yapılan geleneksel dinleme çalışmalarına göre; dinleme metni ile ilişkili ortamlarda yapılan dinleme çalışmalarının anlamayı olumlu etkilediği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Dinleme, Dinleme Eğitimi, Dinleme Eğitiminin Gelişiminde Ortamın Önemi

Abstract: The aim of this study is to examine the effect of different listening spaces on listening comprehension. The method of the study is "One-Group Pre-Test-Post-Test Weak Experimental Design", which is one of the experimental designs. The study was conducted with 10 eighth grade students studying in a public school in Uşak city center in the 2021-2022 academic year. Before the study process started, six different themes were determined as "Atatürk, theater, horse, museum, library and weaving". Narrative texts related to the themes and worksheets with sub-text questions were used as data collection tools. Based on the identified narrative texts, expert opinion was obtained and sub-text questions were prepared. Listening activities were carried out with the texts in the classroom for one lesson a day for a period of two weeks. Listening studies were carried out in six different places related to the themes, namely Atatürk Cultural Center, Uşak Equestrian Rehabilitation Center, Uşak Archaeology Museum, Uşak İskender Pala Provincial Public Library, Atatürk House and Dokur House in a two-week period. The study process was completed in six weeks. The scores obtained from the listening activities conducted in the classroom were compared with the scores obtained from the listening activities conducted in different places and the percentage difference was examined. SPSS 28.0 was used for the significance value of the data. The data obtained from five themes were significant ($p < 0.05$). No significant data was obtained from the theater theme ($p > 0.05$). While a significant difference was obtained in five of the listening studies conducted in environments where six different themes were determined, it was determined that there was no significant difference in one study. According to the data obtained, it was seen that the environment that affected the students in the study group the most was Atatürk House, while the environment that affected the students the least was theater. Looking at the whole study, it was seen that listening activities conducted in

environments related to the listening text positively affected comprehension compared to traditional listening activities conducted in the classroom.

Keywords: Listening, listening education, the importance of environment in the development of listening education

1. Giriş

İnsanlar doğduğu andan itibaren bulunduğu sosyal çevreyle etkileşim halindedir. İnsanoğlunun bu etkileşim için kullandığı etkili dizge dildir ve bir iletişim aracı olan dilin dinleme ve konuşma becerileri, bireyin sosyal çevresi sayesinde edindiği becerileridir. Ana dili becerileri içerisinde ilk edinilen beceri dinleme becerisidir. Dinleme becerisi, konuşma becerisinin de temelini oluşturur (Tosunoğlu,1999). Bu sebeple herhangi bir nedenden dolayı duyma yetisi bulunmayan bireyler, konuşma becerisini de kazanamamaktadır. Çocuğun sosyal ortamda edindiği bu iki dil becerisi eğitim öğretim kurumlarında kazandırılan okuma ve yazma becerileri ile birlikte düşüncenin üretimi, aktarılması ve anlaşılması noktalarında en etkili iletişim dizgesi olan dilin dört temel becerisini oluştururlar. İletişimde temel öge olarak kabul gören dilin etkili kullanımıyla kişilerarası etkileşimin güçlenmesi ve iletişimin sağlanması beklenmektedir. Tekin, kişinin iletişim yeteneğini dili kullanma becerisiyle ilişkilendirmektedir (Tekin, 1980; akt. Doğan, 2021:1). Bu nedenle bir iletişim aracı olarak dil; insanoğlunun ilkel çağlarından itibaren vazgeçemediği, kullanımı basit ancak anlama ve anlatma sürecinde karmaşıklaşan bir yapıdır. “Anlatım becerileri” konuşma ve yazma; “anlama becerileri” ise okuma ve dinlemedir (Gümüş, 2012).

Dört temel dil becerisi üzerine inşa edilmesi sebebiyle ana dili eğitiminde her beceri ayrı bir önem taşımaktadır. Dil becerilerinde dinlemenin ayrı bir yeri vardır çünkü dinleme anne karnından başlayarak insanın ilk kullandığı yetidir. İnsan konuşacağı dilin ilk kelimelerini dinleme yoluyla öğrenir hayat boyu öğreneceği pek çok bilgiyi de yine dinleme yoluyla elde eder (Özbay, 2007:40). Yapılan araştırmalarda insanın bir gününü %9’unu yazma, %16’sını okuma, %30’unu konuşma, %45’ini dinleme ile geçirdiği belirtilmektedir (Maxwell ve Dornan, 2001; Buzan, 2001; akt. Özbay, 2009:66). İnsan sosyal hayatta sürekli dinleme eylemi içindedir. Ancak dinleme tek başına edilgin halde bulunmaz ve konuşmayla bütünleşen etkin bir beceri olarak karşımıza çıkar. Okuma ve yazma becerileri etkileşim gerektirmezken konuşma ve dinleme becerilerinde etkileşim vardır (Doğan,2021). Anlamaya yönelik becerilerden okumada gözle takip etmek gerektiğinden dikkatin toplanması daha kolay, dinlemede ise dikkati sağlayacak diğer unsurları bir araya getirmek daha zordur (Doğan, 2021).

Herhangi bir işitme engeli olmayan insan duyma yetisini kullanabilmektedir. Ancak işitme ile dinleme arasındaki farka değinmek gerekir. Birbirleriyle ilişkili olan işitme ve dinlemede; işitme fizyolojik bir süreçte gerçekleşirken, dinleme bireyin seslerin farkına vararak onlara dikkatini verip anlamlandırmasıyla gerçekleşen psikolojik bir süreçtir (Ergin ve Birol, 2000:114-115). Dinlemede anlama çabası söz konusuysen işitme insanın iradesi dışında kulak aracılığıyla beyne giden her türlü ses unsurunu algılamasıdır. Birey, dinlemede istediği ve seçtiği sesleri algılar (Özbay, 2007:42). İnsanın dikkatini verip anlamlandırma süreciyle gerçekleşen dinleme sesi işitmenin

dışında özel bir çaba gerektirir. Dinleme işitmeyi de kapsamaktadır ancak her işitmenin dinleme olduğu söylenemez.

Dinleme becerisinin insanda kendiliğinden var olduğu ve geliştirilmesi için herhangi bir eğitime gerek duyulmadığı (Özbay, 2007) kanısından dolayı uzun yıllar örgün eğitim kurumlarında “ihmal edilmiş bir beceri alanı” (Çifçi, 2001) olarak kalmıştır. Ancak dinleme becerisi son yıllarda “ihmal edilen” bir beceri olmaktan çıkıp 2019 Türkçe Öğretim Programı’nda çok sayıda kazanımla hak ettiği yeri almıştır. Son yıllarda diğer becerilerde olduğu gibi dinleme becerisiyle ilgili çalışmalar artmış ve bu becerinin de geliştirilebilir olduğu gözlemlenmiştir. Öğrencilerin dinleme ortamlarında dikkat dağınıklığı ve kopma sorunları yaşadıkları bilinmektedir. Teknolojiden de yararlanarak dinleme ortamlarını etkileşimli anlatımlarla renklendirmek, öğrencilerin dinleme ortamlarında yaşadıkları sorunları azaltacaktır (Duran ve Öztürk, 2018). Dinlemenin anne karnından başlayarak yaşam boyu bireyin hayatında önemli beceri alanlarından birisi olarak yer alacağı bilinmektedir. Dinleme becerisinde pek çok kazanım bulunmaktadır. Ancak bu kazanımların uygulanması aşamasında öğrencilerin sınıfta oturup salt seslendiren veya konuşanın sesini dinlemeleri beklenmektedir. Öğrencilerin ders sürecine etkin katılabildikleri, araştırmacı gibi davranabildikleri ortamlarda etkin öğrenme gerçekleşir (Uysal, 2010). Sınıf ortamında ya da günlük yaşamımızda dinlemelerin ne kadarında sadece ses odaklıyız? Dinleme sırasında ortamda bulunan birçok uyaran dikkatimizi dağıtabilir ya da tam tersi olumlu bir etki ile dinlediğimiz konunun kalıcılığını da artırabilir. Bireylerin dinleyerek %5, okuyarak %10, görerek ve dinleyerek %20 hatırlama (Açıkgöz, 2006:10) oranları göz önüne alındığında; dinleme çalışmalarında öğrencinin görme, dokunma, duyma, koklama ve hatta tatma duyusunu kullanabileceği ortamların oluşturulması kalıcı öğrenmeyi sağlayacaktır. Eğitimin sınıftan dışarı taşınmasıyla farklı ortamlarda etkinliklerin yapılması öğrencilerin bazı temel unsurları anlamalarını sağlar ve yaratıcılıklarını geliştirir (Kılıçarslan ve Adıgüzel, 2016). Diğer beceri alanlarında olduğu gibi dinleme becerisi eğitimi de geliştirilmelidir. Dinleme eğitimi araştırmalarında çalışma grubu olarak ortaokul seviyesinin ele alındığı (Azizoğlu, 2022; Göçer ve Garip, 2022; Yüceer, 2022; Bayar, 2022; Batur ve Gül, 2021; Gazioğlu, 2021; Kılınç, 2021; Akgün, 2020; Çarkıt ve Altun 2020; Azizoğlu, 2020; Uluyüz, 2019; Uğur, 2019; Güneş, 2019; Yaşlık, 2019; Dundar, 2018; Öztürk, 2018; Doğan, 2017; Doğan ve Erdem, 2017; Öztürk, 2017; Harmankaya, 2016; Kemiksiz, 2016; Uçgun, 2016; Tayşi ve Özbay, 2016; Yıldız, 2015; Sevimli, 2015; Karabacak, 2014; Dedeşali, 2014; Aytan ve Bayar, 2014; Daşöz, 2013; Arslan, 2013; Fidan, 2012; Şahin, 2012; Gündoğdu, 2011; Kocaadam, 2011; Melanlıoğlu, 2011; Durukan ve Maden, 2010; Kırbaş, 2010; Doğan, 2008; Çelebi, 2008; Doğan, 2007; Onan, 2005; Kaplan, 2004; Köklü, 2003) birçok araştırma bulunmaktadır. Farklı ortamlarda yapılacak dinleme çalışmalarıyla öğrencilerin dinleme ortamlarında karşılıklarına çıkacak pek çok kelimeyi soyut olmaktan çıkarıp somutlaştıracağından bu çalışmaların öğrencilerin kelime hazinesinin gelişimine de katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Dinleme becerisi hayatın her alanında var olduğundan, bu becerinin sadece sınıf içi etkinliklerle geliştirilmeye çalışılması bireyin doğal ortamında bu beceriyi daha etkili kullanması noktasında olumsuzluklar yaratmaktadır. Dinleme becerisi yaşam boyu bireyle olacağından, sınıf ortamında sadece sese dayalı dinleme çalışmaları, bireyin günlük yaşamda karşılaştığı ortamı

ve durumları göz ardı etmektir. Dolayısıyla dinleme becerisinin eğitiminde farklı ortamların öğrencilerin dinlediğini anlamaya katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2. Problem Cümlesi

Farklı dinleme mekânlarının dinlediğini anlamaya etkisi var mıdır?

3. Alt Problemler

1. Tiyatro salonunda yapılan dinleme çalışması dinlediğini anlamayı etkilemekte midir?
2. At çiftliğinde (cirit sahasında) yapılan dinleme çalışması dinlediğini anlamayı etkilemekte midir?
3. Müzede yapılan dinleme çalışması dinlediğini anlamayı etkilemekte midir?
4. Kütüphanede yapılan dinleme çalışması dinlediğini anlamayı etkilemekte midir?
5. Atatürk Evinde yapılan dinleme çalışması dinlediğini anlamayı etkilemekte midir?
6. Dokur Evinde yapılan dinleme çalışması dinlediğini anlamayı etkilemekte midir?

4. Yöntem

Farklı dinleme mekânlarının dinlediğini anlamaya etkisinin tespitinin amaçlandığı bu çalışmada, deneysel desenlerden biri olan “*Tek Gruplu Ön Test-Son Test Zayıf Deneysel Desen*” kullanılmıştır. Tek gruplu ön test ve son test zayıf deneysel desen, deneklerin bağımlı değişkene ilişkin ölçümleri uygulama öncesinde ön test sonrasında son test olarak aynı denekler ve aynı ölçme araçları kullanılarak elde edilir. Bu desende seçkisizlik ve eşleştirme yoktur (Büyüköztürk vd., 2019, s 208). Mekânın dinlemeye etkisinin tespitini amaçlayan bu araştırma, tek grup (Deney Grubu) üzerinden yürütülmüştür. Kontrol grubunun olmaması nedeniyle araştırmanın modeli “*Tek Gruplu Ön Test ve Son Test Zayıf Deneysel Desen*” olarak belirlenmiştir.

5. Veri Toplama

Dinleme metinleri belirlenmeden önce “*Atatürk, müze, kütüphane, tiyatro, kilim ve at*” başlıkları altında 6 tema oluşturulmuştur. Temalar oluşturulurken temanın millî ve kültürel öğeleri barındırması, il içinde ulaşılabilir mekânlar olması ve dinleme çalışmasının yapılabileceği bir ortam olması gibi özellikler ön plana alınmıştır. Bu temalarla ilişkili dinleme çalışmasının yapılacağı mekanlar ise; *Atatürk Evi, Uşak Arkeoloji Müzesi, Atatürk Kültür Merkezi, Uşak İskender Pala İl Halk Kütüphanesi, Dokur Evi ve Uşak Belediyesi Atlı Spor ve Rehabilitasyon Merkezi* şeklinde belirlenmiştir. Altı tema ile ilgili sınıf içinde yapılacak dinleme çalışması için 6 öyküleyici metin, sınıf dışındaki mekânlarda yapılacak dinleme çalışması için altı öyküleyici metin üç uzman görüşü alınarak belirlenmiştir. Öyküleyici metinlerin seçimi yapılırken belirlenen temalarla uyumlu olmasına dikkat edilmiştir. Araştırmanın uygulama aşamasında veri toplama aracı olarak “*Mürefteci Kadınlar ve Emin Astsubay, Canım Kitaplığım, Kilim, Yılkı Atı, Miras Keçe, Rodin'den Aldığım Ders, Belkis Tiyatrosu, Sığırtmaç Mustafa'nın Öyküsü, Ben Küçük Bir Kilimim, Eğin'de Cirit Oyunu, Eşekli Kütüphaneci Mustafa Güzelgöz, Ben Kanatlı Denizati Broşu*” adlı metinler

kullanılmıştır. Her metin için 8 sorudan oluşan metin altı soruları hazırlanmıştır. Metin altı soruları hazırlanırken ilk 6 soru metnin içinde geçen bilgilerden yola çıkılarak hazırlanmıştır. Son 2 soru ise, öğrencinin metinden yola çıkarak yorumunu katabileceği sorulardır. Bu metinlerden “Müreftehi Kadınlar ve Emin Astsubay, Canım Kitaplığım, Kilim, Yılkı Atı, Miras Keçe, Rodin’den Aldığım Ders” metinleri ve metin altı soruları ön test olarak; *Belkis Tiyatrosu, Sığırtmaç Mustafa’nın Öyküsü, Ben Küçük Bir Kilimim, Eğin’de Cirit Oyunu, Eşekli Kütüphaneci Mustafa Güzelgöz, Ben Kanatlı Denizati Broşu* metinleri ve metin altı soruları ise son test olarak kullanılmıştır. Sınıf içinde ve belirlenen ortamlarda yapılan dinleme çalışmaları bir günlük arayla dört haftalık süreçte tamamlanmıştır. Ön test çalışmaları ve son test çalışmaları arasında iki hafta ara verilmiştir. Belirlenen ortamlarda dinleme çalışmaları şu sırayla yapılmıştır:

1. Atatürk Kültür Merkezi (AKM)
2. Uşak Belediyesi Atlı Rehabilitasyon Merkezi (At Çiftliği)
3. Uşak Arkeoloji Müzesi
4. Uşak İskender Pala İl Halk Kütüphanesi
5. Atatürk Evi
6. Dokur Evi

Çalışma toplam altı haftalık sürede tamamlanmıştır. Altı haftalık sürenin ardından toplanan nicel verileri nitel verilerle desteklemek amacıyla grupta odak görüşme yapılmıştır. Grupta yapılan odak görüşmede araştırmacı tarafından önceden hazırlanmış sorular öğrencilere basılı kâğıtta verilerek öğrencilerin bu soruları cevaplamaları istenmiştir.

6. Veri Analizi

Çalışma grubundaki öğrencilerin sınıf içinde yapılan dinleme çalışmalarından ve belirlenen ortamlarda yapılan dinleme çalışmalarından elde ettikleri nicel veriler analiz edilmiştir. Elde edilen nicel veriler, nitel verilerle doğrudan alıntılar yoluyla desteklenerek yorumlanmıştır.

7. Geçerlilik ve Güvenirlilik

Araştırmanın geçerlilik ve güvenirliliğini sağlamak amacıyla on iki öyküleyici metin ve bu metinlerin metin altı soruları için üç uzmanın görüşü alınmıştır. Bir bilim uzmanı ve iki Türkçe öğretmeni on iki öyküleyici metni öğrencilerin seviyelerine uygunluğu bakımından ve bu metinlerin belirlenen temalara uygunluğu bakımından incelemişlerdir. Öyküleyici metinlerin metin altı soruları, puanlama cetveli ve puanlamalar iki uzman tarafından değerlendirilmiştir.

8. Kapsam ve Sınırlılıklar

1. Araştırma 2021-2022 eğitim öğretim yılı ile sınırlıdır.
2. Uşak ilinde bulunan bir devlet okulunda öğrenim gören ve çalışma sırasında 8. sınıfta öğrenimlerine devam eden 10 öğrenciye 6 haftalık uygulama süresiyle sınırlıdır.

3. Öğrencilerin, dinleme becerisindeki dinlediğini anlama düzeyleri, öğrencilere uygulanan dinlediğini anlama testlerinde yer alan maddelerle sınırlıdır.

9. Bulgu ve Yorumlar

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine yönelik bulgu ve yorumlara yer verilmiştir. Elde edilen bulgular tablo ve grafiklerle sunularak bulgulara yönelik yorumlara yer verilmiştir.

9.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu bölümde “Tiyatro salonunda yapılan dinleme çalışması dinlediğini anlamayı etkilemekte midir?” şeklinde ifade edilen alt probleme yönelik bulgu ve yorumlar yer almaktadır. Sınıf içinde “Rodin’den Aldığım Ders” metniyle dinleme çalışması yapılmıştır. Atatürk Kültür Merkezindeki tiyatro salonunda “Belkis Tiyatrosu” metniyle dinleme çalışması yapılmıştır.

Tablo1. Sınıf İçi Dinleme Çalışması Metninden ve Atatürk Kültür Merkezinde Yapılan Dinleme Çalışması Metninden Elde Edilen Puanlar

Öğrenci Kodu	Ön test (100puan)	Son test (100puan)	GY	GD
Ö1	*	*	*	*
Ö2	45	28,5	16,5%	↓
Ö3	55	73,5	18,5%	↑
Ö4	50	28,5	21,5%	↓
Ö5	33	26,5	6,5%	↓
Ö6	35,5	80,5	45%	↑
Ö7	40	55,5	15,5%	↑
Ö8	34	76,5	42,5%	↑
Ö9	30,5	70	39,5%	↑
Ö10	45	65	20%	↑

*GY=Gerçekleşme Yüzdesi (100 puan üzerinden ön test ve son testten alınan puan farkı)

**GD= Gerçekleşme Durumu

10 öğrenciden birisi karantinada olduğu için çalışmaya katılamamıştır. Altı öğrencinin sınıf içinde yapılan dinleme çalışmalarında elde ettikleri puana göre Atatürk Kültür Merkezinde yapılan dinleme çalışmalarından elde ettikleri puanlarında artış olduğu görülmektedir. 3 öğrencinin ise Atatürk Kültür Merkezinde yapılan dinleme çalışmasından daha düşük puan aldığı görülmektedir. Gerçekleşme yüzdesi olarak bakıldığında ise en düşük gerçekleşme yüzdesi sırasıyla Ö4, Ö2 ve Ö5 kodlu öğrencilerde görülmektedir (%21,5 %16,5 ve %6,5). Bu öğrenciler ile yapılan odak görüşmede ön test ve son testten elde ettikleri puanlar kendileriyle paylaşılmıştır. Sınıf ortamındaki dinleme çalışmasıyla tiyatro ortamındaki dinleme çalışması arasında

farkın olup olmadığı sorulduğunda Ö5 kodlu öğrenci “Çok fark var tiyatrodaki daha çok odaklandım çünkü sessiz sınıfta sesten dolayı pek fazla odaklanamıyordum ama orada sessizlik ve öğretmenimin anlattığını daha da çok dinliyordum metinde de tiyatroyu anlatıyordu ve benim odağımı merakımı artırdı.” şeklinde cevap vermiştir. Ö2 kodlu öğrenci “Tiyatrodaki o ortamı gözümle gördüğüm için değişik oldu.” şeklinde cevap vermiştir. Ö4 kodlu öğrenci ise aynı odak görüşme sorusuna “Vardı. Sınıfta hikâyeymiş gibi dinledim orda ise ışıkların etkisiyle gözümü alamadım. O yüzden hiç odaklanamadım. Dinleyemedim. Çok da heyecanlıydım.” şeklinde cevap vermiştir. Çalışma grubundaki ön test ve son test puanları arasındaki en yüksek gerçekleşme yüzdesi Ö6 ve Ö8 kodlu öğrencilerde görülmektedir. %45 ve %42,5) Ö8 kodlu öğrenciyle yapılan odak görüşmede ön test ve son test puanları kendisiyle paylaşılmış ve sınıf ortamındaki dinleme çalışmasıyla tiyatro ortamındaki dinleme çalışması arasında farkın olup olmadığı sorulduğunda, “Vardı tiyatro ortamındaki dikkatimi toparlayıp yaptım ve sahnesini gerçek bir tiyatro oyununda gibi hissettim.” şeklinde cevap vermiştir. Aynı odak görüşme sorusu Ö6 kodlu öğrenciye sorulduğunda, “Bence vardı çünkü metni okuyunca tiyatrodaki perdeleri falan gördüm ve yaşayarak dinlemek apayrı bir şey.” cevabını vermiştir.

Tablo2. Sınıf İçi Dinleme Çalışması Metninden ve Atatürk Kültür Merkezinde Yapılan Dinleme Çalışması Metninden Elde Edilen Puanların Betimsel Analiz Sonuçları

	N	\bar{x}	SS	z	p
Ön test	9	40,8889	8,39188		
Son test	9	56,0556	22,32354		
Son test – Ön test				-1,481 ^b	,139

b. Negatif Sıralamalara Bağlı İstatistiksel Sonuç

Tablo2’de yer alan betimsel istatistikler incelendiğinde çalışma grubunda yer alan öğrencilerin ön test ortalamalarının (\bar{x} :40,88), son test ortalamalarının ise (\bar{x} : 56,05) olduğu görülmektedir. Wilcoxon işaretlenmiş sıralar testi sonuçlarına bakıldığında ise hesaplanan test istatistikleri değerinin (Z:-1,481) olduğu ve anlamlılık değerinin de (p: ,139) olduğu görülmektedir(p>0,05). Çalışma grubundaki öğrencilerin ön test ve son test puanları da istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı söylenebilir (p p: ,139: ,0,05). Anlamlılık değerine bakıldığında çalışma grubundaki öğrencilerin Atatürk Kültür Merkezindeki tiyatro salonunda yapılan dinleme çalışmalarına kıyasla sınıf içinde yapılan dinleme çalışmalarında daha yüksek puanlar aldığı dolayısıyla sınıf içindeki dinleme metnini daha iyi anladıkları ifade edilebilir.

9.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu bölümde “At çiftliğinde (cirit sahasında) yapılan dinleme çalışması anlamayı etkilemekte midir?” alt problemine yönelik bulgu ve yorumlar yer almaktadır. Sınıf içinde “Yılkı Atı” metniyle dinleme çalışması yapılmıştır. Cirit sahasında “Eğin’de Cirit Oyunu” metniyle dinleme çalışması yapılmıştır. 10 öğrenciden birisi karantinada olduğu için ikinci çalışmaya katılamamıştır.

Tablo3. Sınıf İçi Dinleme Çalışması Metninden ve At Çiftliğinde Yapılan Dinleme Çalışması Metninden Elde Edilen Puanlar

Öğrenci Kodu	Ön test(100puan)	Son test(100puan)	GY	GD
Ö1	*	*	*	*
Ö2	77,5	82	4,5%	↑
Ö3	85	87	2%	↑
Ö4	82,5	97	14,5%	↑
Ö5	60	82	22%	↑
Ö6	69	82	13%	↑
Ö7	79	77	2%	↓
Ö8	92,5	82	10,5%	↓
Ö9	82,5	95	12,5%	↑
Ö10	66,5	82	15,5%	↑

Tablo 3 incelendiğinde yedi öğrencinin sınıf içinde yapılan dinleme çalışmalarında elde ettikleri puan ile cirit sahasında yapılan dinleme çalışmalarından elde ettikleri puan arasında artış olduğu görülmektedir. İki öğrencinin ise cirit sahasında yapılan dinleme çalışmasından daha düşük puan aldığı görülmektedir. Gerçekleşme yüzdesi olarak bakıldığında en düşük gerçekleşme yüzdeleri sırasıyla %10,5 ve %2 (Ö8 ve Ö7) şeklinde sıralanmıştır. Bu öğrenciler ile yapılan odak görüşmede ön test ve son testten elde ettikleri puanlar kendileriyle paylaşılmıştır. Çalışma grubundaki öğrencilere sınıf ortamındaki dinleme çalışmasıyla At çiftliğindeki dinleme çalışması arasında farkın olup olmadığı sorulduğunda Ö8 kodlu öğrenci “Sınıfta çok odaklanamıyorum ve ben at çiftliğinde metin okunurken çok daldım, manzaraya bakakaldım sonra atın vurulduğu yerde geri döndüm dinlemeye, manzara dikkatimi dağıttı.” şeklinde cevap vermiştir. Ö7 kodlu öğrenci ise “...Orda hikâyede atların yıkanması taranması vardı. Ve biz bunları birebir gördük resmen canlandırdık çok güzeldi. Sınıfta sırada otururken orda cirit alanında oturdum. Hikâyede atların nasıl yıkanması gerektiğini söylüyordu ve biz bunu canlı olarak gördük.” şeklinde cevap vermiştir. En yüksek gerçekleşme yüzdesi Ö5 ve Ö10 kodlu öğrencilerdedir. Ö5 kodlu öğrenciyle yapılan odak görüşmede sınıf ortamındaki dinleme çalışmasıyla at çiftliğindeki dinleme çalışması arasında farkın olup olmadığı sorulduğunda “Sınıfta oturduğumuz yerden dinleyince canım sıkılıyordu ama at çiftliğinde atların sesleri benim dikkatimi çok çekti.” şeklinde cevap vermiştir. Ö10 kodlu öğrenciyle yapılan odak görüşmede “...sınıf ortamında sıralarda dinledim ama at çiftliğinde cirit sahasının önüne oturarak dinleyince metne daha çok odaklandım, arkadan gelen at sesleri de daha çok odaklanmama yardımcı oldu.” cevabını vermiştir. Gerçekleşme yüzdesi olarak 3. en yüksek yüzdeliğe sahip Ö4 kodlu öğrenci ise aynı odak görüşme sorusunu “At çiftliğinde atların kişneme ve ayak sesleri fon müziği oldu bana. Cirit alanının karşısında olmak mükemmeldi. Açık hava olması

da çok iyi oldu odaklanmamda. En önemlisi ise atlara karşı ön yargım geçti. Ata binmek beni çok etkiledi...” şeklinde yanıtlamıştır.

Tablo 4. Sınıf İçi Dinleme Çalışması Metninden ve At Çiftliğinde Yapılan Dinleme Çalışması Metninden Elde Edilen Puanların Betimsel Analiz Sonuçları

	N	\bar{x}	SS	z	p
Ön test	9	77,1667	10,19804		
Son test	9	85,1111	6,67915		
Son test – Ön test				-2,016 ^b	,044

Tablo4’te yer alan betimsel istatistikler incelendiğinde çalışma grubunda yer alan öğrencilerin ön test ortalamalarının (\bar{x} :77,1667), son test ortalamalarının ise (\bar{x} :85,1111) olduğu görülmektedir. Wilcoxon işaretlenmiş sıralar testi sonuçlarına bakıldığında ise hesaplanan test istatistikleri değerinin (Z: -2,016) olduğu ve anlamlılık değerinin de (p: ,044) olduğu görülmektedir. Anlamlılık değerine bakıldığında çalışma grubundaki öğrencilerin sınıf içinde yapılan dinleme çalışmalarına kıyasla at çiftliğinde yapılan dinleme çalışmalarında daha yüksek puanlar aldıkları dolayısıyla at çiftliğindeki dinleme metnini daha iyi anladıkları ifade edilebilir. Bu temada çalışma grubundaki öğrencilerin ön test ve son test puanlarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı söylenebilir (p p: ,044: ,0,05). Bu çalışma değerinin (p: ,044) şeklinde görülmesi çalışma grubundaki öğrencilerin sınıfta yapılan çalışmaya göre metinle ortamı ilişkilendirdikleri söylenebilir.

9.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu bölümde “Müzedeki dinleme çalışması anlamayı etkilemekte midir?” alt probleme yönelik bulgu ve yorumlar yer almaktadır. 10 öğrenciden birisi karantinada olduğu için üçüncü çalışmaya da katılamamıştır. Sınıf içinde “Miras Keçe” metniyle dinleme çalışması yapılmıştır. Müzede “Ben Kanatlı Denizati Broşu” metniyle dinleme çalışması yapılmıştır.

Tablo5: Sınıf İçi Dinleme Çalışması Metninden ve Müzede Yapılan Dinleme Çalışması Metninden Elde Edilen Puanlar

Öğrenci Kodu	Ön test(100puan)	Son test(100puan)	GY	GD
Ö1	*	*	*	*
Ö2	55,5	69	13,50%	↑
Ö3	60	87	27%	↑
Ö4	70,5	57	13,50%	↓
Ö5	48,5	65	16,50%	↑
Ö6	61,5	77	15,50%	↑

Ö7	54	87	33%	↑
Ö8	70	68	2%	↓
Ö9	62	75	13%	↑
Ö10	72	78	6%	↑

Tablo5 incelendiğinde dokuz öğrencinin yedisinde sınıf içinde yapılan dinleme çalışmalarından elde ettikleri puan ile müzede yapılan dinleme çalışmalarından elde ettikleri puan arasında artış olduğu görülmektedir. İki öğrencinin ise müzede yapılan dinleme çalışmasından daha düşük puan aldığı görülmektedir. Gerçekleşme yüzdesi olarak bakıldığında en düşük gerçekleşme yüzdeleri sırasıyla %13,5 ve %2 (Ö4 ve Ö8) şeklinde sıralanmıştır. Bu öğrenciler ile yapılan odak görüşmede ön test ve son testten elde ettikleri puanlar kendileriyle paylaşılmıştır. Çalışma grubundaki öğrencilere sınıf ortamındaki dinleme çalışmasıyla müzede dinleme çalışması arasında farkın olup olmadığı sorulduğunda en düşük gerçekleşme yüzdesini elde eden öğrencilerden Ö4 “Sınıfta odaklanabildim. Oradaysa odaklanamadım. Öğrendiğim yeni bilgileri aklımda tutmaya çalışırken tekrar gezmeyi falan düşünürken (çünkü bana göre çok hızlı gezmiştik.) kendimi hikâye dinlerken buldum. Benim aklım başka yerdeydi. Hala eserlere bakma derindeydim.” şeklinde yorumlamıştır. Ö8 kodlu öğrenci aynı odak görüşme sorusuna şu şekilde cevap vermiştir: “Sınıfta konuşam geliyor. Dışarda daha ciddi ve sakinim rahat odaklanıyorum. Müzede yapılan çalışmada metni anladım ancak yazarken otobüse yetişmeye çalıştığımız için kendimi ifade edemedim.” Çalışma grubundaki öğrencilerin ön test ve son test puanları arasındaki en yüksek gerçekleşme yüzdesi ise Ö7 kodlu öğrencide görülmektedir (%33). Ö7 kodlu öğrenciyle yapılan odak görüşmede ön test ve son test puanları paylaşılmıştır. Bu öğrenciye sınıfta yapılan dinleme çalışmasıyla müzede yapılan dinleme çalışması arasında farkın olup olmadığı sorulduğunda: “Çok fazla fark vardı. Tarihi şeyleri görmek beni mutlu ettiği gibi dinlenmekte öyle hikâyede tarihle ilgiliydi. Farkına gelecek olursak sınıfta oturup dinlemektense müzede gezmek orda dinlemek daha fazla etkiledi beni zaten ...” şeklinde yorumlamıştır. Ön test ve son test puanları arasındaki gerçekleşme yüzdesi Ö3 kodlu öğrencide %27 olarak görülmektedir. Bu öğrenciyle yapılan odak görüşmede iki ortam arasında farkın olup olmadığı sorulduğunda: “Tabii ki vardı. Orada tarihi eserleri görmek onlarla ilgili bilgiler edinmek daha fazla odaklanmamı sağladı.” şeklinde yorumlamıştır.

Tablo 6. Sınıf İçi Dinleme Çalışması Metninden ve Müzede Yapılan Dinleme Çalışması Metninden Elde Edilen Puanların Betimsel Analiz Sonuçları

	N	\bar{x}	SS	Z	p
Ön test	9	61,5556	8,11805		
Son test	9	73,6667	9,96243		
Son test – Ön test				-2,016	,044

Tablo 6'da yer alan betimsel istatistikler incelendiğinde çalışma grubunda yer alan öğrencilerin ön test ortalamalarının (\bar{x} : 1,5556), son test ortalamalarının ise (\bar{x} : 73,6667) olduğu görülmektedir. Wilcoxon işaretlenmiş sıralar testi sonuçlarına bakıldığında ise hesaplanan test istatistikleri değerinin (Z:-2,016) olduğu ve anlamlılık değerinin de (p: ,044) olduğu görülmektedir. Anlamlılık değerine bakıldığında çalışma grubundaki öğrencilerin sınıf içinde yapılan dinleme çalışmalarına kıyasla müzede yapılan dinleme çalışmalarında daha yüksek puanlar aldığı dolayısıyla müzede yapılan dinleme çalışmasında "Ben Kanatlı Denizati Broşu" adlı dinleme metnini daha iyi anladıkları ve kendilerini daha iyi ifade ettikleri söylenebilir. Ön test ve son test puanları da istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı söylenebilir (p p: ,044: ,0,05)

9.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu bölümde "Kütüphanede yapılan dinleme çalışması dinlediğini anlamayı etkilemekte midir?" alt problemine yönelik bulgu ve yorumlar yer almaktadır. Sınıf içinde "Canım Kitaplığım" metniyle dinleme çalışması yapılmıştır. Kütüphanede "Eşekli Kütüphaneci Mustafa Güzelgöz" metniyle dinleme çalışması yapılmıştır.

Tablo7: Sınıf İçi Dinleme Çalışması Metninden ve Kütüphanede Yapılan Dinleme Çalışması Metninden Elde Edilen Puanlar

Öğrenci Kodu	Ön test(100puan)	Son test(100puan)	GY	GD
Ö1	55	84	29%	↑
Ö2	50,5	64	13,5%	↑
Ö3	75	92,5	17,5%	↑
Ö4	65	87	22%	↑
Ö5	62,5	74	11,5%	↑
Ö6	62,5	73	10,5%	↑
Ö7	85	69,5	15,5%	↓
Ö8	82,5	84	1,5%	↑
Ö9	55	80	25%	↑
Ö10	57,5	94	36,5%	↑

Çalışma grubundaki 10 öğrenciden dokuzunda sınıf içinde yapılan dinleme çalışmasına göre kütüphanede yapılan dinleme çalışmasındaki puanlarında artış görülmektedir. Bir öğrencide ise sınıf içinde yapılan dinleme çalışmasına göre kütüphanede yapılan dinleme çalışmasında metin altı sorularından elde ettiği puanın düştüğü görülmektedir. Gerçekleşme yüzdesi olarak bakıldığında ise en düşük gerçekleşme yüzdesi Ö7 kodlu öğrencide görülmektedir (%15,5). Ö7 kodlu öğrenciyle yapılan odak görüşmede ön test ve son testten elde ettiği puanlar kendisiyle paylaşılmıştır. "Size göre kütüphane ortamındaki dinleme çalışması ile sınıf ortamındaki dinleme çalışması

arasında farklar var mıydı? Açıklayınız.” şeklindeki odak görüşme sorusunu Ö7 kodlu öğrenci “Vardı ama benim aklım kütüphaneden aldığım kitaplara daldı ve benim için bu büyük bir kayıp oldu.” şeklinde yanıtlamıştır. Çalışma grubundaki öğrencilerin ön test ve son test puanları arasındaki en yüksek gerçekleşme yüzdesi Ö10 kodlu öğrencide görülmektedir. Ö10 kodlu öğrenciyle yapılan odak görüşmede ön test ve son test puanları kendisiyle paylaşılmış ve sınıf ortamındaki dinleme çalışmasıyla kütüphane ortamı arasındaki dinleme çalışması arasında farkın olup olmadığı sorulduğunda “Kütüphanede dinleme beni çok etkiledi ve daha fazla yazma isteğim geldi.” şeklinde yanıtlamıştır. Ö1 kodlu öğrencinin ön test ve son test puanlarından elde ettiği gerçekleşme yüzdesi %29 ‘dur. Ö1 kodlu öğrenciyle yapılan odak görüşmede öğrenci aynı soruya “Sınıf ortamında ki sessizlik ile kütüphane ortamındaki sessizlik ve ortam arasındaki fark çok fazlaydı bu yüzden daha çok anlamıştım.” şeklinde cevap vermiştir. Ö1 kodlu öğrencinin sınıf dışında yapılan dinleme çalışmalarında katıldığı ilk etkinlik kütüphane ortamındaki dinleme çalışmasıdır. Ön test ve son test puanları arasındaki gerçekleşme yüzdesinin en yüksek olduğu üçüncü öğrenci ise Ö9 kodlu öğrencidir. Ö9 kodlu öğrenci kütüphane ortamını” Vardı, mesela ortam. Sessizlik beni daha da çok motive ediyormuş onu öğrenmiş oldum.” şeklinde ifade edilmiştir.

Tablo8. Sınıf İçi Dinleme Çalışması Metninden ve Kütüphanede Yapılan Dinleme Çalışması Metninden Elde Edilen Puanların Betimsel Analiz Sonuçları

	N	\bar{x}	SS	z	P
Ön test	10	65,0500	11,95001		
Son test	10	80,2000	9,91127		
Son test – Ön test				-2,293	,022

Tablo 8’de çalışma grubunda yer alan öğrencilerin “Canım Kitaplığım” ön test ve “Eşekli Kütüphaneci Mustafa Güzelgöz” son test puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin bulgular yer almaktadır. Tabloda yer alan betimsel istatistikler incelendiğinde çalışma grubunda yer alan öğrencilerin ön test Ortalamalarının (\bar{x} :65,0500), son test Ortalamalarının ise (\bar{x} :80,2000) şeklinde yükseldiği görülmektedir. Wilcoxon işaretlenmiş sıralar testi sonuçlarına bakıldığında ise hesaplanan test istatistikleri değerinin (Z:-2,293) olduğu ve anlamlılık değerinin de (p: ,022) olduğu görülmektedir (p<0,05). Çalışma grubundaki öğrencilerin ön test ve son test puanlarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı söylenebilir (p p: ,022: ,0,05). Anlamlılık değerine bakıldığında çalışma grubundaki öğrencilerin sınıf içinde yapılan dinleme çalışmalarına kıyasla kütüphane ortamındaki dinleme metni daha iyi anladıkları ve kendilerini daha iyi ifade ettikleri söylenebilir.

9.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu bölümde “Atatürk Evi’nde yapılan dinleme çalışması dinlediğini anlamayı etkilemekte midir?” alt probleme yönelik bulgu ve yorumlar yer almaktadır. Sınıf içinde “Müreftele Kadınlar ve Emin Astsubay” metniyle dinleme çalışması yapılmıştır.

Atatürk Evi'nde "Sığırtmaç Mustafa'nın Öyküsü" metniyle dinleme çalışması yapılmıştır.

Tablo10: Sınıf İçi Dinleme Çalışması Metninden ve Atatürk Evi'nde Yapılan Dinleme Çalışması Metninden Elde Edilen Puanlar

Öğrenci Kodu	Ön test(100puan)	Son test(100puan)	GY	GD
Ö1	22	84	62%	↑
Ö2	40	85	45%	↑
Ö3	39	95	56%	↑
Ö4	64	85	21%	↑
Ö5	34	75	41%	↑
Ö6	71	85	14%	↑
Ö7	51	83	32%	↑
Ö8	54	65	11%	↑
Ö9	56	75	19%	↑
Ö10	54	88	34%	↑

Çalışma grubundaki 10 öğrencinin tamamında sınıf içinde yapılan dinleme çalışmasına göre Atatürk Evi'nde yapılan dinleme çalışmasında artış olduğu gözlemlenmektedir. Gerçekleşme yüzdesi olarak bakıldığında ise en düşük gerçekleşme yüzdesi Ö8 kodlu öğrencide görülmektedir (%11). Gerçekleşme durumu olarak bakıldığında öğrencilerin tamamının puanında artış görülmektedir. Gerçekleşme yüzdeleri en yüksek yüzdelerden başlanarak sırasıyla Ö1, Ö3, Ö2, Ö5, Ö10, Ö7, Ö4, Ö9, Ö6, Ö8 şeklindedir. Öğrencilerle yapılan odak görüşmede elde ettikleri puanlar kendileriyle paylaşılmıştır. Yapılan odak görüşmede sınıf içindeki dinleme çalışmasıyla Atatürk Evi'nde yapılan dinleme çalışması arasında farkın olup olmadığı sorulduğunda en yüksek gerçekleşme yüzdesine sahip Ö1 kodlu öğrenci şu cevabı vermiştir: "Atatürk Evi'nde Atama ait eşyaları görmek benim yazma hevesimi artırdı. Orada gördüğüm şeyler beni çok etkilemişti. Hele Atatürk'ün balmumu heykelini görmek benim tüylerimi diken diken etmişti." Ö3 kodlu öğrenci ise, "Evet, vardı. Orada Atatürk'ün heykelini, silahlarını görmek ve bir zamanlar Atatürk'ün de orada olduğunu düşünmek beni çok etkilemiş ve odaklanmama fazlasıyla yardımcı olmuştu." Şeklinde cevap vermiştir. Ö2 kodlu öğrenci aynı odak görüşme sorusuyla ilgili, "Evet, vardı. Atatürk'ün heykelini görmek sanki gerçekmiş gibi okuduğumuz parçada da Atatürk'le ilgili olduğu için odaklanmamı sağladı." Cevabını vermiştir. Ö5 kodlu öğrenci "sınıfta hiçbir öğrenci yoktu. Ama orada pusula, kahve cezvesi, silahlar, çok dikkatimi çekti. Atatürk'ün balmumu heykeli canlı olarak konuya odaklanmamı daha çok sağladı." Cevabını vermiştir. Ö10 kodlu öğrenci "...Atatürk Evi'nde metni daha iyi anladım. Metni hissettim ve duygusaldı." Yanıtını verirken aynı odak görüşme sorusuna Ö7 kodlu öğrenci, "Farkı vardı. Çünkü o anı yaşadık ve benim için büyük bir fark var. Oradaki maketler eski zamanlardaki kullandığı

eşyaları görmek beni o ana götürdü sanki.” Ö4 kodlu öğrenci kendisiyle yapılan odak görüşmede sınıf ortamıyla Atatürk Evi’nde yapılan dinleme çalışması arasında farkın olup olmadığını şu şekilde cevaplamıştır:” Elbette vardı. Gerçekten etkilendim. Yani duygularımı yazarak anlatamam. Çok güzel bir histi tarif edemeyeceğim kadar güzel. Atatürk’ün bizler için yaptığı fedakarlıklar, ülkemiz için onca mücadeleler vs. beni çok etkiledi. Hatta gözlerim bile doldu. Tüylerim diken diken oldu.”

Tablo11. Sınıf İçi Dinleme Çalışması Metninden ve Atatürk Evi’nde Yapılan Dinleme Çalışması Metninden Elde Edilen Puanların Betimsel Analiz Sonuçları

	N	\bar{x}	SS	z	p
Ön test	10	48,5000	14,69883		
Son test	10	82,0000	8,32666		
Son test – Ön test				-2,803 ^b	,005

Tablo 11’de çalışma grubunda yer alan öğrencilerin “Mürefteci Kadınlar ve Emin Astsubay” ön test ve “Sığırtmaç Mustafa’nın Öyküsü” son test puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin bulgular yer almaktadır. Tabloda yer alan betimsel istatistikler incelendiğinde çalışma grubunda yer alan öğrencilerin ön test ortalamalarının (\bar{x} :48,5000), son test ortalamalarının ise (\bar{x} :82,0000) olduğu görülmektedir. Wilcoxon işaretlenmiş sıralar testi sonuçlarına bakıldığında ise hesaplanan test istatistikleri değerinin (Z:-2,803) olduğu ve anlamlılık değerinin de (p: ,005) olduğu görülmektedir (p<0,05). Çalışma grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanlarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı söylenebilir (p p: ,005: ,0,05). Anlamlılık değerine bakıldığında çalışma grubundaki öğrencilerin sınıf içinde yapılan dinleme çalışmalarına kıyasla metinle ilişkili olduğu düşünülen Atatürk Evinde yapılan dinleme metnini daha iyi anladıkları ve kendilerini daha iyi ifade ettikleri söylenebilir.

9.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu bölümde “Dokur Evi’nde yapılan dinleme çalışması dinlediğini anlamayı etkilemekte midir?” alt probleme yönelik bulgu ve yorumlar yer almaktadır. Sınıf içinde “Kilim” metniyle dinleme çalışması yapılmıştır. Dokur Evi’nde “Ben Küçük Bir Kilimim” metniyle dinleme çalışması yapılmıştır.

Tablo12. Sınıf İçi Dinleme Çalışması Metninden ve Dokur Evi’nde Yapılan Dinleme Çalışması Metninden Elde Edilen Puanlar

Öğrenci Kodu	Ön test(100puan)	Son test(100pusan)	GY	GD
Ö1	71,5	69	2,5%	↓
Ö2	59	52	7%	↓
Ö3	59	84	25%	↑
Ö4	64	95	31%	↑

Ö5	47	50	3%	↑
Ö6	77	89	12%	↑
Ö7	77	90	13%	↑
Ö8	72	85	13%	↑
Ö9	77,5	95	17,5%	↑
Ö10	75	84	9%	↑

Tablo 12’de çalışma grubundaki 10 öğrenciden sekizinde sınıf içinde yapılan dinleme çalışmasına göre kütüphanede yapılan dinleme çalışmasındaki puanlarında artış görülmektedir. İki öğrencinin ise sınıf içinde yapılan dinleme çalışmasına göre Dokur Evi’nde yapılan dinleme çalışmasında metin altı sorularından elde ettiği puanın düştüğü görülmektedir. Gerçekleşme yüzdesi olarak bakıldığında ise en düşük gerçekleşme yüzdesi sırasıyla Ö2 ve Ö1 kodlu öğrencilerde görülmektedir. Ö2 kodlu öğrenciyle yapılan odak görüşmede ön test ve son testten elde ettiği puanlar kendisiyle paylaşılmış Dokur Evi’nde yapılan dinleme çalışmasıyla sınıf içinde yapılan dinleme çalışması arasında farkın olup olmadığı sorulmuştur. Ö2 kodlu öğrenci, “Vardı oradaki yapılarını gördüğüm için etkilendim.” şeklinde cevap vermiştir. Ö1 kodlu öğrenci ise, “...Dokur Evi daha ferah ve rahatlatıcıydı bu yüzden daha rahat dinledim.” şeklinde cevap vermiştir. Çalışma grubundaki ön test ve son test puanları arasındaki en yüksek gerçekleşme yüzdesi Ö4 kodlu öğrencide görülmektedir. Ö4 kodlu öğrenciyle yapılan odak görüşmede ön test ve son test puanları kendisiyle paylaşılmış ve sınıf ortamındaki dinleme çalışmasıyla Dokur Evi ortamı arasındaki dinleme çalışması arasında farkın olup olmadığı sorulduğunda “İkisinde de odaklandım fakat Dokur Evi’nde yken halılar, kadınlar, kadınların konuşmaları, dokuduklarını görmek çok güzeldi. Ayrıca oda bana çok resmi geldi. Bu yüzden daha çok odaklandım.” cevabını vermiştir.

Tablo13. Sınıf İçi Dinleme Çalışması Metninden ve Dokur Evi’nde Yapılan Dinleme Çalışması Metninden Elde Edilen Puanların Betimsel Analiz Sonuçları

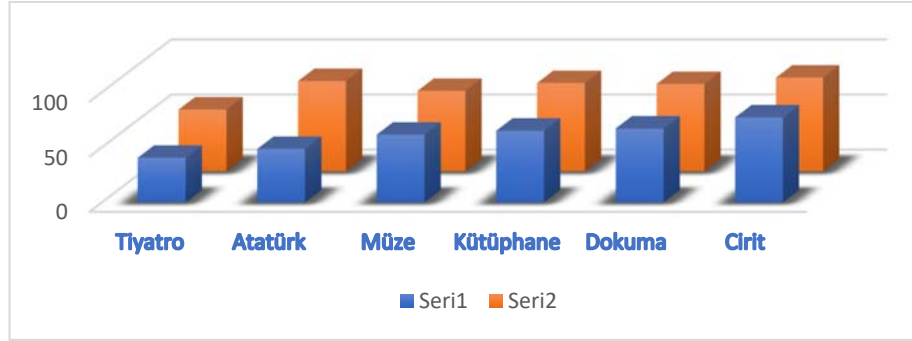
	N	\bar{x}	S	z	P
Ön test	10	67,9000	10,26537		
Son test	10	79,3000	16,62695		
Son test – Ön test				-2,397	,017

Tablo 13’te çalışma grubunda yer alan öğrencilerin “Kilim” ön test ve “Ben Küçük Bir Kilimim” son test puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin bulgular yer almaktadır. Tabloda yer alan betimsel istatistikler incelendiğinde çalışma grubunda yer alan öğrencilerin ön test ortalamalarının (\bar{x} :67,9000), son test ortalamalarının ise (\bar{x} : 79,3000) şeklinde yükseldiği görülmektedir. Wilcoxon işaretlenmiş sıralar testi sonuçlarına bakıldığında ise hesaplanan test istatistikleri değerinin (Z:-2,397) olduğu ve anlamlılık değerinin de (p: ,017) olduğu görülmektedir

($p < 0,05$). Çalışma grubundaki öğrencilerin ön test ve son test puanlarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı söylenebilir ($p < ,017; ,0,05$). Anlamlılık değerine bakıldığında çalışma grubundaki öğrencilerin sınıf içinde yapılan dinleme çalışmalarına kıyasla metinle ilişkili olduğu düşünülen Dokur Evi'ndeki dinleme metnini daha iyi anladıkları söylenebilir.

10.Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Araştırmada sınıf içinde ve tiyatro, cirit sahası, müze, kütüphane, Atatürk Evi, Dokur Evi'nde yapılan dinleme çalışmaları karşılaştırıldığında öğrencilerin son test puan ortalamalarının ön test puan ortalamalarından daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma grubundaki öğrencilerin ön test puan ortalamalarının sonuçları düşükten yükseğe; tiyatro temasında (40,8), Atatürk temasında (48,5), müze temasında (61,5), kütüphane temasında (65,05), dokuma temasında (67,9), cirit temasında (77,1) şeklinde sıralanmıştır. Çalışma grubundaki öğrencilerin son test puan ortalamaları ise düşükten yükseğe; tiyatro temasında (56,05), müze temasında (73,6), dokuma temasında (79,3), kütüphane temasında (80,2), Atatürk temasında (82), cirit temasında (85,1) şeklinde sıralanmıştır.

Grafik 1: Ön Test ve Son Test Ortalama Farkı

Ön Test ve Son Test Puan Ortalama Farkı grafiğinde öğrencilerin sınıf içinde yapılan dinleme çalışmalarına göre metinle ilgili ortamlarda yapılan dinleme çalışmalarındaki puanlarında artışının olduğu görülmektedir. Temalar arasında en fazla puan farkı Atatürk temasındadır. Öğrencilerin Ata'ya olan saygı ve sevgilerinden dolayı onunla ilgili eşyalardan ve balmumu heykelinden etkilendikleri gözlemlenmiştir. Bu durumda öğrencilerin metindeki olayı hayallerinde daha kolay canlandırabildikleri düşünülmektedir. Bu durumun metnin kalıcılığını artırdığı, ön test ve son test puan ortalamalarının farkını etkilediği sonucuna varılabilir.

Tiyatro salonunda yapılan ilk dinleme çalışmasında üç öğrencinin gerçekleşme yüzdesi aşağı yöndedir. Öğrencilerin sınıf dışında yapılan dinleme çalışmalarında daha heyecanlı oldukları, ortamı daha fazla gezme isteklerinden dolayı çalışmayı hemen bitirmeyi istedikleri gözlemlenmiştir. Bu sebeplerden dolayı öğrencilerin sınıf dışında yapılan dinleme çalışmasından daha düşük puanlar elde ettiği söylenebilir.

At çiftliğinde yapılan dinleme çalışmasında iki öğrencinin gerçekleşme yüzdesi aşağı yöndedir. Bu öğrencilerle yapılan odak görüşmede cirit sahasında yapılan dinleme çalışmasında manzaranın etkisinde kaldıklarını ve çalışma öncesi atlarla ilgili yaşantıların onları oldukça etkilediklerini belirtmişlerdir. Gerçekleşme yüzdeleri aşağı yönlü olan bu öğrencilerin dinleme metninin okunması sırasında dikkatlerini veremedikleri söylenebilir.

Müzedede yapılan dinleme çalışmasında iki öğrencinin gerçekleşme yüzdesi aşağı yöndedir. Bu öğrencilerle yapılan odak görüşmede öğrencilerin müzede gördükleri eşyalardan ve orada edinmeye çalıştıkları bilgilerden dolayı kafalarının karıştığı, aynı zamanda metin altı soruları aceleyle cevaplamak durumunda kaldıklarını belirtmişlerdir.

Kütüphanede yapılan dinleme çalışmasında bir öğrencinin gerçekleşme yüzdesi aşağı yöndedir. Burada yapılan dinleme çalışmasında genel olarak öğrencilerin dikkatle dinledikleri gözlemlenmiştir. Gerçekleşme yüzdesi aşağı yönlü olan öğrenciyle yapılan odak görüşmede öğrenci, dikkatini kitaplara verdiğini dinleme metni okunurken hangi kitabı okuyacağını kararlaştırmaya çalıştığını belirtmiştir.

Dokur Evi'nde yapılan dinleme çalışmasında iki öğrencinin gerçekleşme yüzdesi aşağı yönlüdür. Bu öğrencilerle yapılan odak görüşmede parçayı dikkatle dinlediklerini belirtmişlerdir. Ancak araştırmacı bu mekânın ev ortamında olmasından dolayı öğrencilerin rahat tavır sergilediklerini gözlemlemiştir. Bu sebepten bu öğrenciler tarafından dinleme metninin de dikkatle dinlenmediği söylenebilir.

Türkçe Dersi Öğretim Programları; işbirlikli öğrenen, etkili iletişim kurabilen, yaratıcı, problem çözme becerisi olan, girişimci bireyler yetiştirmeyi hedefleyen, öğrenciyi merkeze alan bir yaklaşıma sahiptir. Öğrenci merkezli yaklaşımlarda uygulamaların aktarımı üst düzey zihinsel becerilerle sağlanmaktadır. Öğrencilere bu zihinsel beceriler kazandırılırken ders içinde kullanılan yöntemler önemli bir köprü görevi görmektedir. Türkçe öğretiminde konuların gerçek yaşamla ilişkilendirilen yöntemlerle öğretilmesine, öğrencilerin dil becerilerini kullanırken karşılıklarına çıkacak sorunları çözebilmelerine ve tecrübe kazanmalarına olanak sağlayan yöntemlerin kullanılmasına özen gösterilmelidir (Maden, 2015). Öğrenme tam bir iletişimin ve etkileşimin olduğu yerde etkili olacaktır. Türkçenin temel becerilerinden olan dinlemenin öğretiminde de geleneksel yöntemlerin kullanımıyla öğrenci geri planda bırakılmakta, iletişimin ve etkili öğrenmenin önü kapatılmaktadır. Sınıf dışında yapılacak dinleme çalışmaları gerçek yaşamla ilişkilendirileceğinden öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrenmesini de destekleyeceği ve hatırlamayı kolaylaştıracağı düşünülmektedir.

Dinleme çalışmalarında geleneksel yöntemleri kullanmak yerine görsel, video veya teknolojiden destek alınarak yapılan çalışmaların öğrenci başarılarını olumlu etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Alanyazın incelendiğinde farklı mekânların dinlediğini anlamaya etkisinin araştırıldığı bu çalışmaya benzer bir çalışmayla karşılaşılmamıştır. Çalışmayla ilgili olabileceği düşünülen bazı araştırmalara yer verilmiştir. Türkyılmaz (2010), Karasakaloğlu ve Bulut'un (2012) görsellerle desteklenen metinlerin dinleme çalışmalarına etkisinin araştırıldığı çalışmalarında dinleme çalışmalarında görsel

kullanımının dinlediğini anlamayı olumlu etkilediği görülmüştür. Kır (2019), yaptığı dinleme çalışmasında deney grubunda görsel ve işitsel öğeleri bir arada kullanmış, kontrol grubunda ise sadece sesle dinleme yaptırmıştır. Çalışmanın sonunda görsel destekli deney grubu öğrencilerinin sesle dinleme yapan kontrol grubu öğrencilerine göre daha başarılı oldukları görülmüştür. Çakır (2015), Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yapılan dinleme çalışmalarında video kullanımının dinlemeye etkisini araştırmıştır. Bu çalışmada da video kullanımının dinlediğini anlamayı desteklediğini göstermektedir. Bu araştırmaların ışığında dinleme çalışmalarının dinleme konusuyla ilişkili ortamlarda yapılmasının da dinlediğini anlamaya katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Çıldır (2018), müze ortamında yapılan yazma çalışmalarının yazma becerisine olan etkisini incelemiş araştırmacının sonunda geleneksel uygulamalarla karşılaştırıldığında müzede yapılan etkinliğin öğrencilerin kompozisyon yazma becerisini geliştirdiği sonucuna ulaşmıştır. Dinleme çalışmalarının değerlendirilmesi için kullanılan metin altı sorularının cevaplanmasında da öğrencilerin kendilerini ifade etmede kullandıkları yazma becerisi göz ardı edilmemelidir.

Sonuç olarak bu araştırmada farklı dinleme ortamlarının öğrencilerin dinlediğini anlamasını etkileyip etkilemediği belirlenmeye çalışılmıştır. Sınıf içinde 6 farklı dinleme çalışması, sınıf dışında belirlenen ortamlarda 6 farklı dinleme çalışması yapılmıştır. Cirit, müze, kütüphane, Atatürk ve doküman temalarında için sınıf ortamında ve belirlenen ortamlarda yapılan dinleme çalışmalarının ön test ve son testleri arasında anlamlı bir farklılaşma görülmüştür ($p < 0,05$). İlk çalışma olan tiyatro teması için sınıf ortamında ve tiyatrodaki yapılan dinleme çalışmasının ön test ve son test puanları anlamlı olarak farklılaşmamıştır ($p > 0,05$). 6 farklı temanın belirlendiği ortamlarda yapılan dinleme çalışmalarının 5'inde anlamlı bir fark elde edilirken 1 çalışmada anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir. Araştırmacı; sınıf dışında yapılan ilk dinleme çalışmasında öğrencilerin heyecanlı olduklarını, sadece gezip dolaşmak ve okulla ilgili her şeyi geride bırakma isteklerini gözlemlemiştir. Bu nedenlerden dolayı öğrencilerin ilk çalışmada metni dikkatle dinlemedikleri ve metin altı soruları gelişigüzel cevapladıkları düşünülmektedir. Genel olarak öğrencilerle okul dışında etkinlikler yapılmadığından sınıfın dışında çalışma yaparken öğrencilerin kontrolünün zor olduğu söylenebilir. Sınıf dışında öğrencilerle yapılacak her türlü çalışmaya yer verilerek öğrenciler farklı ortamlarda da düzenli çalışmaya alıştırılabilir. Çalışmanın bütününe bakıldığında sınıf içinde yapılan geleneksel dinleme çalışmalarına göre; dinleme metni ile ilişkili ortamlarda yapılan dinleme çalışmalarının anlamayı olumlu etkilediği söylenebilir. Yapılan çalışmanın ışığında dinleme becerisinin geliştirilmesiyle ilgili bazı öneriler sıralanmıştır:

- Dinleme çalışmaları yapılırken, her dönemde bir dinleme metni olmak üzere, okulun bulunduğu yerdeki kültürel veya ekonomik ortam dikkate alınarak çalışmaların bu alanlarda yapılması önerilebilir.
- Sınıf dışında yapılan dinleme çalışmaları yazma, okuma, konuşma beceri alanlarıyla da ilişkilendirilebilir.

- Ders kitaplarındaki dinleme metinleri için öğretmen ve öğrencilerin kolayca ulaşabilecekleri (eba vb.) video desteği de sağlanmalı, sadece ses odaklı metinlere ayrıca yer verilmelidir.
- Farklı ortamlarda yapılacak dinleme çalışmaları bölgenin tarihi, kültürel, ekonomik ve sosyal öğeleriyle ilgili bilgilere de yer vereceğinden disiplinler arası kazanımlara da destek vereceği düşünülmektedir.
- Sınıf dışında, gelecekte yapılması düşünülen dinleme çalışmaları için farklı dinleme yöntem ve tekniklerinin kullanılması önerilmektedir. Örneğin, müzede yapılan bir dinleme çalışmasında kendini başkasının yerine koyarak dinleme çalışması yapılabilir. Öğrencilerin anlamakta zorlanacağı, bilgi içeren dinleme metinlerinde yer alan soyut bilgilerin somutlaştırılması gerekiyorsa not alarak dinleme yöntemi de uygulanabilir. Öğrencilerle farklı ortamlar kullanılarak yaratıcı, eleştirel ve grupla dinleme çalışmalarının verimli bir şekilde gerçekleştirileceği öngörülmektedir.
- Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer verilen kazanımlara bir yenisi eklenebilir: "Dinlediklerini dinleme ortamıyla ilişkilendirir."

Kaynakça

- Açıkgöz, K.Ü. (2006). *Aktif Öğrenme*. İzmir: Biliş Yayıncılık.
- Akgün B. (2020). *Türkçe 6-7-8 Ders Kitaplarında Yer Alan Dinleme / İzleme Etkinliklerinin Düşünce Becerisine Katkısı. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.*
- Arslan A. (2013). Çeşitli Değişkenler Açısından İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Dinlediğini Anlama Durumları. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi* 2(5),61-81.
- Aytan, T. & Bayar, Ngey Ş. (2014). Altıncı Sınıf Gövdesinin Dinleme Becerilerinin Taşınabilirlik Boyutunun Açısından Değerlendirilmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (2), 269-285.
- Azizoğlu N.İ. (2020). Ortaokul Öğrencilerinin Eleştirel Dinleme Becerilerinin Geliştirilmesi. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Azizoğlu, N. İ. (2022). Ortaokul Organizmalarının Eleştirel Dinleme Özyeterliklerinin İncelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 10 (3), 559-574.
- Batur Z. & Gül A. (2021). Ortaokul Öğrencilerinin Dinleme İlgi ve Süreleri Üzerine Öğretmen Görüşleri. *International Journal Of Languages' Education And Teaching*, 9(3), 127-141.
- Bayar, N.F. (2022). *8.Sınıf Öğrencilerinin Eleştirel Dinleme Becerilerinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.*
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2019). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çakır, A. (2015). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Video Kullanımının Dinleme Becerisine Etkisi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.*
- Çarkıt, C. & Altun, K. (2020). Ortaokul Türkçe Derslerinde Eleştirel Dinleme/izleme Uygulamaları Üzerine Bir Eylem Araştırması. *Opus International Journal Of Society Researches*, 15 (25), 3497-3527.
- Çelebi, H.M. (2008). *İlköğretim 6, 7 ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Olay ve Düşünce Yazılarına Göre Dinleme Becerilerinin Değerlendirilmesi (Muğla Örneği). (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.*
- Çıldır, B. (2018). Müzede Eğitim Etkinliklerinin Öğrencilerin Yazma Becerilerine Etkisi. *Ankara University Journal Of Faculty Of Educational Sciences (Jfes)*,51 (3),19-44.
- Çiftçi, M. (2001). *Dinleme Eğitimi ve Dinlemeyi Etkileyen Faktörler*. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 2(2), 165-177.
- Daşöz, T. (2013). *Yapılandırılmış Dinleme Etkinliklerinin Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Dinleme Tutumlarına, Dinleme Kaygılarına ve Dinlediğini Anlama Düzeylerine Etkisinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).Niğde Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.*
- Dedebali N. C. (2014). *Çoklu Ortam Uygulamalarının Altıncı Sınıf Dinleme Becerisinin*

- Gelişimine Etkisi. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.*
- Demirel, Ö. (1999). *İlköğretim Eğitim Kurumlarında Türkçe Öğretimi*. İstanbul: Milli Eğitim.
- Doğan, B. (2017). *Strateji Temelli Dinleme Etkinliklerinin Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Dinleme Becerisiyle Strateji Kullanma Düzeyine Etkisi. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). İnönü Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.*
- Doğan, B. & Erdem, İ. (2017). Ortaokul Öğrencilerinin Dinleme/İzleme Stratejileri Kullanım Sıklığı Ölçeğinin Geçerlik-Güvenirlik Çalışması. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 64-81.
- Doğan, Y. (2007). *İlköğretim İkinci Kademe Dil Becerisi Olarak Dinlemeyi Geliştirme Çalışmaları. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.*
- Doğan, Y. (2008). İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Dinleme Becerisini Geliştirmede Etkinlik Temelli Çalışmaların Etkililiği. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6 (2), 261-286.
- Doğan, Y. (2021). *Dinleme Eğitimi* (8. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Dundar, E. (2018). *Elves Tekniğinin 5. Sınıf Öğrencilerinin Dinlemeye Yönelik Tutumlarına ve Dinleme Başarılarına Etkisi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.*
- Durukan, E. & Maden, S. (2010). Kavram Haritaları ile Not Tutmanın İlköğretim Öğrencilerinin Dinlediğini Anlama Becerisi Üzerine Etkisi. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 1 (2), 63-70.
- Ergin, A. & Birol, C. (2000). *Eğitimde İletişim*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Fidan, M. (2012). *İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Türkçe Dersinde Kullandıkları Dinleme Stratejilerinin Değerlendirilmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.*
- Gazioglu M. (2021). *Çoklu Duyusal Öğrenme Modeline Göre Masal Anlatıcılığının Dinleme Becerisinin Geliştirilmesine Etkisi. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.*
- Göçer, A. & Garip, S. (2022). Türkçe Dersi Sosyal Etkileşime Dayalı Sınıf Ortamlarının İçsel Dinleme Becerisinin Geliştirilmesindeki Rolü. *Disiplinlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6 (12), 155-171.
- Gümüş, M. (2012). Dil öğretiminde Temel Beceriler. *Наука И Новые Технологии*, 2, 1-16.
- Gündoğdu, E.A. (2011). İlköğretim Sekizinci Sınıf Dinleme Metinlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Journal Of Turkish Studies*, 6(1), 1217-122.
- Güneş, G. (2019). *Eleştirel Düşünme Temelli Dinleme / İzleme Eğitiminin Eleştirel Dinleme / İzlemeye Etkisi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.*
- Harmankaya, M. (2016). *Üstbilgi Stratejileri Eğitiminin Ortaokul Öğrencilerinin Dinlediğini Anlama Becerilerine, Dinlemeye Yönelik Tutumlarına ve Dinleme Kaygılarına Etkisi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.*

- Kaplan, H. (2004). *İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Dinleme Becerileri Üzerine Bir Araştırma*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karabacak, E. (2014). *Seçici Dinleme Eğitiminin 6.Sınıf Öğrencilerinin Dinleme Becerisi Üzerindeki Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Karakuş Tayşı, E. & Özbay, M. (2016). Ortaokul Öğrencileri İçin Dinlemeye Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 4(2), 187-199.
- Karasakaloğlu, N. & Bulut, B. (2012). Görsel Destekli Dinleme Metinlerinin Anlamaya Etkisi. *Education Sciences*, 7(2), 722-733.
- Kemiksiz, Ö. (2016). Türkçe Derslerindeki Dinleme Metinlerinde Dinleme Yöntem/Tekniği-Metin Türü İlişkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 4(1), 15-30.
- Kılıçaslan, H. & Adıgüzel, Ö. (2016). Mimarlıkta Müze Bilinci Kazandırmada Yaratıcı Drama: Trabzon Müzeleri. *Güzel Sanatlar*, 11 (1), 1-11.
- Kılınç, A.T. (2021). *Ortaokul 5. Sınıf Öğrencilerinin Dinleme Üstbilişsel Farkındalıkları ile Dinlediğini Anlama Becerileri Arasındaki İlişki*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Kır, D. B. (2019). *Çoklu Ortam Destekli Dinleme Metinlerinin Dinleme Becerisine Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kırbaş, A. (2010). *İşbirlikli Öğrenme Yönteminin İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Dinleme Becerilerini Geliştirmesine Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Kocaadam, D. (2011). *Not Alarak Dinleme Eğitiminin İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Dinleme Becerisi Üzerindeki Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Köklü, S. (2003). *Türkçe Öğretiminde 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerine Dinlediğini Anlama Davranışının Kazandırılmasına Dramatizasyonun Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Maden, S. (2015). Dinleme Problemlerine Yönelik Bir Öneri: Olaya Dayalı Dinleme Eğitimi. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (02), 1-20.
- Melanlıoğlu, D. (2011). *Üstbilis Strateji Eğitiminin İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Dinleme Becerilerine Etkisi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Onan, B. (2005). *İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Öğretiminde Dil Yapılarının Anlama Becerilerini (Okuma/Dinleme) Geliştirmedeki Rolü*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özbay, M. (2007). *Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri 2* (2.Baskı). Ankara: Öncü.
- Özbay, M. (2009). *Anlama Teknikleri II Dinleme Eğitimi* (1. Baskı). Ankara: Öncü.
- Özbay, M. & Melanlıoğlu, D. (2012). Türkçe Öğretim Programlarının Dinleme Becerisi Bakımından Değerlendirilmesi. *Electronic Turkish Studies*, 7(1).
- Öztürk, E. (2018). *Etkileşimli Masal Anlatım Tekniğinin Ortaokul 5. Sınıf Öğrencilerinin Dinleme Becerilerine Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.

- Öztürk, E. & Duran, E. (2018). Etkileşimli Masal Anlatım Tekniğinin Ortaokul 5. Sınıf Öğrencilerinin Dinleme Becerilerine Etkisi. *Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 60-84.
- Sevimli, F. (2015). *Katılımlı Dinlemenin Ortaokul 5. Sınıf Öğrencilerinin Dinlediğini Anlama Becerisi Üzerindeki Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.
- Şahin, C. (2012). *Dinleme Metinlerinden Önce ve Sonra Sorulan Soruların İlköğretim 7.Sınıf Öğrencilerinin Dinlediğini Anlama Becerisine ve Hatırlama Düzeyine Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Türkyılmaz, M. (2010). Bir Ders Aracı Olarak Dinleme Metinlerinin Anlamaya Etkisi: "Eskici" Metni Örneğinde Deneysel Bir Çalışma. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23 (1), 207-220.
- Uçgun, D. (2016). Ortaokul Öğrencilerinin Okuma ve Dinleme Kaygıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 5(4), 1958-1970.
- Uğur, M. (2019). *Dinleme Stratejileri Öğretiminin Dinleme Öz Yeterlik Algısına ve Dinleme Başarısına Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Uysal, A. (2010). *Sınıf Öğretmenlerinin 2009 Hayat Bilgisi Öğretim Programında Belirtilen Strateji, Yöntem ve Teknikleri Uygulamadaki Yeterlik Düzeylerinin Belirlenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yaşlık, Ç. (2019). *Seslendirilmiş Dinleme Metinlerinin Ortaokul 7. Sınıf Öğrencilerinin Dinleme Becerisine Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Yıldız, N. (2015). *Dinleme Stratejileri Öğretiminin Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Dinlediğini Anlama Becerilerine Etkisi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Yüceer, H. (2022). *Türkçe Ders Kitaplarındaki Dinleme Metinleriyle Yaratıcı Drama Uygulamaları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.

Extended Summary

THE EFFECT OF DIFFERENT LISTENING SPACES ON LISTENING UNDERSTANDING

Purpose of the Research

The aim of this study is to examine the effect of different listening spaces on listening comprehension. With this study, it was tried to examine whether listening exercises in different places have an effect on comprehension.

Method

In this study, which aims to determine the effect of different listening spaces on listening comprehension, one of the experimental designs, "One-Group Pre-Test-Post-Test Weak Experimental Design" was used. In the one-group pretest-posttest weak experimental design, the measurements of the subjects regarding the dependent variable are obtained by using the same subjects and the same measurement tools as pretest and posttest before the application. This research, which aims to determine the effect of space on listening, was conducted with a single group (Experimental Group). Since there was no control group, the research model was determined as "One Group Pre-Test and Post-Test Weak Experimental Design".

Before determining the listening texts, 6 themes were created under the titles of "Atatürk, museum, library, theater, rug and horse". The sample of the study consists of 10 students studying in the 8th grade at Malkoçoğlu Secondary School in the 2021-2022 academic year. The places where the listening study related to these themes will be carried out were determined as Atatürk House, Uşak Archeology Museum, Atatürk Cultural Center, Uşak İskender Pala Provincial Public Library, Dokur House and Uşak Municipality Equestrian Sports and Rehabilitation Center. Six narrative texts for the listening study to be conducted in the classroom related to the six themes and six narrative texts for the listening study to be conducted in places outside the classroom were determined by taking three expert opinions.

As a data collection tool in the research" Listening texts titled "Mürefteci Kadınlar and Emin Petty Officer, My Dear Library, Kilim, Yılkı Horse, Heritage Felt, The Lesson I Learned from Rodin, Belkıs Theater, The Story of Mustafa the Cattleman, I am a Small Rug, Javelin Game in Eğin, Donkey Librarian Mustafa Güzelgöz, I am the Winged Seahorse Brooch" were used. Sub-text questions consisting of 8 questions were prepared for each text. After the listening activities in the classroom and in designated places, students were asked sub-textual questions.

The implementation period of the study covers a total of 6 weeks between 06.12.2021 and 14.01.2022. Focus interview questions were applied to support the quantitative data with qualitative data. The scores obtained from the listening comprehension tests were recorded in Excel files. The recorded information was then transferred to the SPSS 28.0 program. In the study, the answers of the following research questions were sought:

1. Does listening in a theater hall affect listening comprehension?

2. Does listening in a horse farm (javelin field) affect listening comprehension?
3. Does listening in a museum affect listening comprehension?
4. Does listening in the library affect listening comprehension?
5. Does the listening activity in Atatürk's House affect listening comprehension?
6. Does the listening activity in Dokur House affect listening comprehension?

Findings

The results of the pre-test mean scores of the students in the study group ranged from low to high: theater theme (40,8), Atatürk theme (48,5), museum theme (61,5), library theme (65,05), weaving theme (67,9), javelin theme (77,1). The post-test mean scores of the students in the study group ranged from low to high: theater theme (56,05), museum theme (73,6), weaving theme (79,3), library theme (80,2), Atatürk theme (82), javelin theme (85,1). In the research, when the listening activities conducted in the classroom and in the theater, javelin field, museum, library, Atatürk House, Dokur House were compared, it was concluded that the post-test score averages of the students were higher than the pre-test score averages. When the literature was examined, no study similar to this study investigating the effect of different spaces on listening comprehension was encountered. Some studies that are thought to be related to the study are given.

Conclusion

As a result, in this study, it was tried to determine whether different listening environments affect students' listening comprehension. Six different listening studies were conducted in the classroom and six different listening studies were conducted outside the classroom. For the themes of javelin, museum, library, Atatürk and weaving, a significant differentiation was observed between the pre-test and post-test of the listening studies conducted in the classroom and in the specified environments ($p < 0.05$). For the theater theme, which was the first study, the pretest and posttest scores of the listening study conducted in the classroom environment and in the theater did not differ significantly ($p > 0.05$). While a significant difference was obtained in 5 of the listening studies conducted in environments where 6 different themes were determined, it was determined that there was no significant difference in 1 study.